1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXX. No. 122. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 30-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1973 Ч. 122. VOL. LXXX.

Франція і Китай заявляють про „оборонні цілі" атомових випробувань

Париж. — У зв'язку з негативним для Франції рішенням Міжнародного Суду в Гаазі та з протестами проти запляновачих Францією атомових випробувань на просторі Південного Пацифіку, французький уряд опублікував „Білу книгу", в якій намагається доказати, що заповіджені атомові випробування не пошкодять ані населенню, ані оточенню. Ці випробовування Франція переводить, враховуючи вимоги власної національної безпеки та виходячи з засади власної незалежности, коли йдеться про національну оборону. У цьому самому документі французьке міністерство закордонних справ інформує, що „пороблено всі потрібні заходи, щоб не наразити населення на пошкодження, а також щоб не пошкодити флори і фауни". „Біла книга" містить цілий ряд наукових даних, які мають підтверджувати становище уряду, мовляв, атомові випробування не становлять ніякої загрози для району Південного Пацифіку.

Китай підтвердив атомові випробування

Гонґ Конґ. — Тут одержано текст офіційного китайського повідомлення про щойно закінчене випробовування значної сили водневої бомби. В повідомленні стверджується, що „перепроваджування конечного, але обмеженого атомового випробовування Китаєм є подиктоване вимогами оборони та з метою зламати атомову монополію надпотуг з остаточною метою добитися повного скасування атомової зброї". Одночасно в повідомленні повторяється китайська давніша заява про те, що Китай „в ніякому часі і при ніяких умовах... не буде першим, який застосує атомову зброю".

Атомові випробування Франції та Китаю в атмосфері викликали широкі протести в різних державах, в тому з боку Великої Британії та Японії. Уряд Нової Зеляндії заявив, що йдеться тут про порушення міжнародного права.

КОРОТКІ ВІСТКИ

КОЛИШНІЙ ВОЄННОПОЛОНЕНИЙ В'ЄТНАМСЬКОЇ ВІЙНИ, якому закидали співпрацю з ворогом у таборах полонених, застрелився у Коммерс Ситі, Колорадо, 27-го червня ц. р. Сержант Абель Л. Кевено, який повернувся з табору полонених тому два місяці, був одним з восьмох, яким полк. Теодор Гай, також колишній полонений, закинув співпрацю з ворогом. Сержант Кевано є другим з черги американським воєннополоненим В'єтнамської війни, який поповнив самогубство.

ПРЕЗИДЕНТ ЛИНДЕН ДЖОНСОН У 1968-МУ РОЦІ наказав для Еф-Бі-Ай перевести слідження Спіро Егню. Таке твердження помістив „Ню Йорк Таймс" 27-го червня ц. р., покликаючися „на достовірне урядове джерело". Президент Джонсон мав видати такий наказ після того, як Егню був вибраний на пост віце - президента. Агенти Еф-Бі-Ай мали провірити деякі телефонічні розмови Спіро Егню, бо президент Джонсон дістав був інформації, здобуті через підслухові апарати, що Егню ніби був замішаний в плянах південнов'єтнамського уряду саботувати мирові переговори в Парижі. „Достовірне урядове джерело", яке стояло близько до президента Джонсона, заявило, що підозріння Джонсона були помилкові. Повний звіт про цей інцидент має бути в руках сенатської комісії, яка тепер розглядає Вотерґейтську аферу.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ АСИСТЕНТ ДЖОНА МІЧЕЛЛА, ФРЕДЕРИК ЛАРУ, 27-го червня ц. р. признався до вини в спробах затаювання Вотерґейтської афери. ЛаРу працював з Мічеллом у Комітеті для перевибору Президента. Признаючися до вини, ЛаРу також дав свою згоду співпрацювати з прокуратором, який розглядає справу інсталяції підслухових апаратів та влому до головної квартири Демократичного Крайового Комітету 17-го червня 1972-го року.

В УРУҐВАЮ ПРЕЗИДЕНТ СКАСУВАВ КОНҐРЕС, а на місце конституційного уряду покликав Державну Раду, яка має наглядати за діяльністю президента. Президент Хуан Марія Бордаберрі скасував Конґрес під сильним натиском із сторони мілітарних кругів, які твердили, що Конґрес не міг розв'язати проблеми з марксистськими партизанами, які терором старалися повалити конституційний уряд. Президент Бордаберрі буде правити країною з допомогою декретів до того часу, поки не підготується конституційні зміни, які будуть затверджені крайовим плебісцитом. Із скасуванням Конґресу, Уруґвай пішов під владу мілітарних кругів, подібно до Бразилії, Перу, Еквадору, Болівії та Параґваю.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА СПРОТИВ АРАБІВ та міжнародні ускладнення, Ізраїль продовжує розбудовувати жидівські поселення на захоплених в арабів територіях у війні в 1967 р. Досі зорганізовано 49 таких поселень, з яких найбільшим є Кірійт Арба (Геброн), в районі, де поховані жидівські патріярхи. За наміченим пляном, Кірійт Арба розбудовується у велике місто, що вказує на рішеність жидів цей терен затримати в межах Ізраїлю на постійно.

ДЕЯКІ ЧЛЕНИ РАДИ БЕЗПЕКИ ОН ВИМАГАЮТЬ, щоб дебату на тему конфлікту на Близькому Сході перенести з Ню Йорку до Женеви, мовляв, в Ню Йорку атмосфера не є сприємлива для того роду дебати. Проти такої пропозиції, за якою стоять, між іншими, Індія і Кенія, виступили ЗСА та Англія, мотивуючи свою опозицію збільшеними коштами. Як відомо, ОН переживає останньо серйозну фінансову кризу.

СССР ЗАПУСТИВ ЧЕРГОВОГО САТЕЛІТА КОСМОС ч. 576. За інформаціями західніх експертів, Космос 576 має всі познаки розвідчого сателіта, який збирає дані про мілітарні інсталяції та всякі споруди.

В ГРЕЦІЇ ЗАСНОВАНО НОВУ ПОЛІТИЧНУ ПАРТІЮ під назвою Грецький Культурний Рух. Ця партія, яку очолив адвокат Иоанніс Ксидопульос, стоїть на позиціях теперішнього військового режиму і республіканізму. Партія почала діяти, не зважаючи на це, що в Греції діяльність політичних партій суспендована, очевидно діставши погодження уряду.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПОНОВНО ЗБІЛЬШИЛОСЯ число збройних сутичок урядових військ з комуністичними повстанцями. Тільки за 24 години з 26 на 27 червня зареєстровано 86 таких сутичок, які були, як інформує Сайгон, спровоковані комуністами.

Дж. Дін далі твердить про причетність Президента до спроб затаювання Вотерґейтської афери

Вашингтон. — Протягом четвертого дня свідчень перед сенатською комісією, яка розглядає Вотерґейтську аферу, Джон Дін обстоював свої обвинувачення, що президент Ніксон брав активну участь у спробах затаїти Вотерґейтську аферу та що в своїх публічних виступах Президент фальшиво інформував публіку про цю справу. Відповідаючи на понад 40 питань, які були виготовлені спеціяльним правним дорадником Білого Дому Джозефом Ф. Бузгардтом Джон Дін далі обстоював свої попередні твердження що він тільки виконував накази своїх зверхників, включно з Президентом, коли старався затаїти причетність Білого Дому до Вотерґейтської афери. Між іншим, Білий Дім тепер твердить, що заява,яку представив Бузгардт сенатській комісії 27-го червня, як також цих 41 питання, не є офіційною заявою й питаннями Білого Дому, і були виготовлені канцелярією Бузгардта та що Президент їх не бачив і не затвердив.У заяві з 27-го червня було твердження, що Дін був найактивнішим учасником і головним архітектом спроб затаювання Вотерґейтської афери. Заперечуючи що ця заява була офіційною заявою Президента, речник Білого Дому Ґеральд Л. Варрен також сказав, що президент Ніксон не буде свідчити перед сенатською комісією і Вотерґейтській справі, тобто не дасть своєї згоди на запрошення комісії, коли б вона таке запрошення йому передала. А щодо судового виклику, який вимагав би від Президента, щоб він таки свідчив перед сенатською комісією, то Варрен сказав, що такий судовий виклик був би протиконституційний. Два члени цієї комісії, демократичний сенатор Сем Ервін і республіканський сенатор Говард Бейкер натякали, що Президент повинен явитися перед комісією та вияснити своє становище. Хоч Білий Дім заявив, що президент Ніксон не буде свідчити перед сенатською комісією, то Мелвин Р. Лерд, колишній секретар оборони, а теперішній дорадник Президента у внутрішніх справах заявив, що Президент скличе пресову конференцію в справі Вотерґейту, але тільки тоді, коли вважатиме це за відповідне. Щодо самого переслухування Джона Діна сенатською комісією, то цей колишній правний дорадник Президента знову твердив, що Президент знав про спроби затаювання Вотерґейтської афери, принаймні від вересня 1972-го року. Дін ще раз твердив, що 15-го вересня минулого року президент Ніксон похвалив його за „добру роботу", тобто, твердив Дін, за старання переконати урядових слідчих, що ніхто з персоналу Білого Дому не був замішаний у Вотерґейтській справі. Дін признався, що він тоді „мав враження", що Президент хвалить його за спроби затаювання, але також заявив, що під час цієї розмови Президент згадував про спроби перешкоджати судовій справі, яка була зв'язана з вломом до головної квартири Демократичного Крайового Комітету. Дін також сказав, що під час цієї зустрічі він висловив свою думку, що не знає, чи можна буде вдержати кримінальне слідство в Вотерґейтській справі у бажаних границях. Ці твердження Джона Діна є протилежними до заяв президента Ніксона, який твердить, що він до березня 1973 року нічого не знав про причетність деяких членів персоналу Білого Дому та Комітету для перевибору Президента до спроб затаювання Вотерґейтської афери, бо його зле інформували в цій справі деякі його дорадники. Переслухування Джона Діна мало продовжуватися в п'ятницю, 29-го червня.

УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ УТОЧНЮЮТЬ ВІК АНТАРКТИКИ

Київ. — РАТАУ інформує, що вчені Академії Наук УССР дійшли у ході своїх дослідів до висновку, що Антартика налічує не менше як 4 більйонів років. Як відомо, досі загально приймали, що вік Антарктики сягає двох більйонів років.

В Арґентині терористи схопили 6 осіб

Кордоба, Арґентина. — В цьому місті 26-го червня ц. р. терористи схопили 6 осіб, незважаючи на те, що тільки попереднього дня президент Гектор Кампора заявив терористичним групам, що вони не будуть толеровані в Арґентині та наказав їм припинити свою діяльність, яка до великої міри складається зі схоплення осіб, за яких терористи потім вимагають грошові викупи. Останніми жертвами лівих терористів є два місцеві підприємці, дві молоді жінки, один 17-тирічний хлопець та 11-річний син власника крамниці, за якого терористи вже зажадали 300,000 долярів викупу. Протягом кількох останніх тижнів, ліві терористи посилили свою діяльність. В їх руках знаходяться також чотири чужоземні підприємці — американець, англієць, німець і італієць — за яких терористи вимагають викуп. Арґентинська поліція звернулася до населення помогти в розшуках всіх схоплених.

Володимир Луців на відвідинах в Америці, виступить на Союзівці 3-го липня

Ню Йорк. — Цього тижня приїхав на короткі відвідини до ЗСА і Канади для підготови в цих країнах запляннованого на наступний рік турне українських ансамблів з Англії відомий тенор і бандурист маестро Володимир Луців. Перебуваючи в Ню Йорку, маестро Луців погодився дати гостинний концерт на Союзівці, оселі УНСоюзу біля Керґонксону, в найближчий вівторок, 3-го липня, на передодні великого Свята Незалежности 4-го липня. Концерт відбудеться в концертовій залі „Веселки" після вечері, вже на початку цьогорічного літнього сезону на цій оселі, що його започаткують спільним концертом відомі наші піяністи Люба й Іриней Жуки цієї суботи, 30-го червня. Після кожного концерту — забава з танцями.

Маестро Вол. Луців

ЗАХІДНІ ДЕРЖАВИ ТА СОВЄТСЬКИЙ БЛЬОК УЗГІДНИЛИ ЦІЛІ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРО ОБМЕЖЕННЯ ВІЙСЬК В ЕВРОПІ

Відень. — П'ять місяців тривали преліммінарні переговори між представниками західнього і східнього бльоків над питанням компетенцій і завдань та цілей конференції в справі обмеження в Европі збройних сил та нормалізації у взаєминах між Сходом та Заходом. У кінцевому комюніке, яке було тут проголошене 28 червня, обидві сторони стверджують, що їм пощастило узгіднити найважливіші аспекти заповіджених переговорів про зменшення військ в Европі, які пічнуться вже 30-го жовтня ц. р. у Відні. Немає сумніву, що цього погодження досягнуто у висліді всіх тих домовлень, які були пороблені на вершинній конференції у Вашингтоні між американським президентом Ніксоном та совєтським лідером Л. Брежнєвим, а також у висліді успішного завершення переговорів про нормалізацію відносин між Західньою Німеччиною з одного боку і Польщею та Чехо-Словаччиною, з другого.

Леґалізація політичного статусу кво в Европі

Віденські преліммінарні переговори принесли Совєтському Союзові перемогу засадничого значення, а саме у питанні встановлених після Другої світової війни в Европі політичних кордонів. Погодження західніх держав на політичний статус кво в Европі, що, очевидно, буде остаточно фіналізовано і леґалізовано на Европейській конференції для справ безпеки і співпраці, яка починається в липні у Гельсінках та на віденській конференції від кінець жовтня ц. р., створило потрібну атмосферу для далекойдучих домовлень та до узгіднень окремих спірних проблем. В опінії західніх дипломатів, на европейському форумі заіснували політичні умови, які сиґналізують кінець періоду холодної війни. Це є своєрідний, як сказав один західній дипломат, „кінець другої Тридцятилітньої війни, період, коли забулися релігійні чи ідеологічні спори і заіснував новий баланс сил".

Нове поняття „Центральної Европи"

Про те, на які поступки пішли західні держави Совєтському Союзові засвідчує те, що фактично переговори про зменшення збройних сил в Европі стосуватимуть тільки тих військ, які „стоять безпосередньо проти себе", тобто на просторі двох німецьких держав. Щоб не допустити до поширення переговорів про обмеження сил в Европі в загальному, СССР виступив із спеціяльною дефініцією поняття „Центральної Европи", до якої, згідно з совєтською інтерпретацією, коли мова про держави совєтського бльоку, „належить" сам СССР, Польща і Чехо-Словаччина. Туди вже не належить, наприклад, Угорщина, не говорячи про Румунію чи Болгарію. Справа в тому, що в Угорщині далі стаціонує совєтська армія числом 40.000 вояків і Москві ніяк не хочеться відтягнути з Угорщини совєтські

(Закінчення на стор. 3-ій)

Совєтський летун зажадав політичного азилю в Туреччині

Анкара. — За місцевими повідомленнями, совєтський летун Петро Васильєв втік на літаку з СССР і приземлився в Туреччині. Зустрівшися з представниками турецької влади, він зажадав для себе права азилю, виявивши бажання остатися на Заході. Втікаючи з СССР, він мав у пляні приземлитися на турецькому летовищі у Требізонді, але йому не вистачило пального і він мусів осісти на полі. Турецькі чинники розпочали в його справі слідство, повідомивши, що щойно на основі вислідів слідства вони вирішать питання надання йому права азилю.

Везуть українських студентів у Казахстан і на Камчатку

Київ. — Газета „Молодь України" з 21 червня пише про „третій семестр", або інакше про висилку українських студентів на „новобудови" у Казахстані. У дописі читаємо: „Днями із Києва вирушив у дорогу перший студентський будівельний загін. Понад триста студентів Київського державного університету імени Т. Г. Шевченка поїхали у Казахстан.. Це традиційний маршрут українських студентів... Нові школи і цілі вулиці житлових будинків, ферми, кошари в радгоспах області — все це вибудовано руками українських студентів... Всесоюзний загін студентів - будівельників об'єднує сьогодні сотні тисяч чоловік, одним з найбільших у його складі є загін студентів України... Казахстан, Туркменія, нафтоносна Тюмень, меморіяльний комплекс — містечко імени Гагаріна на Смоленщині — ось точки прикладання зусиль українських студентських будівельних загонів. Цього літа з'явився ще один маршрут: студенти вирушають на Камчатку, де також потрібні їх молоді, працьовиті руки. Отже, днями вирушив у дорогу перший загін імени Ілліча..."

Як бачимо, всюди потрібні трудящі руки української молоді, яку розвозять по всіх найдальших закутинах СССР, тільки не на Україні, куди їдуть в першій мірі російські студенти, які не поспішають прикладати своїх „трудящих рук" до „новобудов" в умовах Сибіру чи Казахстану.

Мораль „совєтської людини" треба скріпляти поліційним надзором

Москва. — Совєтська газета „Известия" з 23 червня опублікувала повідомлення совєтської прокуратури про те, що з ініціятиви генерального прокурора Р. А. Руденка була влаштована зустріч „робітників загального надзору органів прокуратури". Газета пише, що „відкриваючи зібрання, генеральний прокурор СССР Р. А. Руденко вказав на необхідність дальших заходів в напрямку підвищення рівня прокурорського нагляду ,за точним виконуванням законів про охорону соціялістичної власности, посилення державної і трудової дисципліни, попередження правонарушень, усунення причин і умов, які їм (правонарушенням) сприяють". Про важливість цієї наради засвідчує той факт, що на ній були присутні представники ЦК КПСС, Президії Верховної Ради СССР, міністерств та відомств, прокуратур республік, окремих країв та областей і вчені юристи.

УНСОЮЗ ПРИДІЛИВ 56 СТИПЕНДІЙ НА СУМУ $10,000, ПРОГОЛОШУЄ СТИПЕНДИСТІВ

Джерзі Ситі. — Як уже інформовано, Головний Уряд Українського Народного Союзу на своїх річних нарадах в травні цього року призначив знову $10,000.00 на стипендії та приділив їх 56 потребуючим студентам. На іншому місці в цьому числі подано повний список стипендистів та суму одержаної ними стипендії, а в друкованому разом з цим виданням „Свободи" англомовному „Українському Тижневику" проголошується також короткі дані про стипендистів, разом з їхніми фотознімками, за деякими винятками тих, що до своїх подань про стипендію не долучили фотографії.

Цього року Головний Уряд УНС вже десятий рік з черги признає стипендії потребуючим студентам, після деякої перерви, бо такі стипендії призначувано вже також раніше, а одним із перших стипендистів УНСоюзу був відомий наш провідний діяч та видатний науковець, тепер емеритований професор Міннесотського університету д-р Олександер Грановський. Відновивши приділювання стипендій десять років тому, початково ці стипендії призначувано на загальну суму пересічно дві з головиною тисяч долярів. Від двох років загальну суму цих стипендій збільшено до десять тисяч долярів, крім надзвичайних стипендій, що їх приділює УНСоюз на студії журналістики. Цього року одній студентці признано стипендію в сумі одної тисячі долярів, дальше признано п'ять стипендій по 500.00 долярів, п'ять стипендій по 300.00 долярів, п'ять по 200.00 долярів і сорок стипендій по сто долярів. Головний Уряд УНСоюзу приділює ці стипендії на пропозицію своєї Стипендійної Комісії. У приділюванні стипендій береться під увагу потреби студентства, його поступи в студіях та характер студій, його приналежність та активність в українських молодечих чи студентських організаціях. Передумовою одержання стипендії, очевидно, також членство в УНСоюзі.

Канада поширює закон про основні права людини

Оттава. — Посол Павло Євчук вніс доповнення до Канадського закону про основні права людини, що стосуються вживання мов меншостей та права практикувати такий стиль життя, який відповідає культурі окремих етнічних груп. Доповнення до Канадського закону про основні права вніс посол д-р П. Євчук на сесії Палати громад 21 червня. Зголошені ним законопройкти апробовані Палатою в першому читанні. Законопроєкт С-200 говорить про те, що „Офіційний Акт про Мови не має ніякої сили, ані безпосередньо, ні посередньо, щоб обмежувати у будь -якій формі сучасний статус, чи майбутній розвиток будь - якої з мов меншинних груп". Законопроєкт С-201 пропонує доповнити Канадський закон про основні права в той спосіб, щоб „виразно уточнити та ґарантувати канадцям абсолютне право говорити, якими мовами бажають, без уваги на поширення цих мов, і теж ґарантувати їм абсолютне право застосовувати для свого стилю життя будь-яку культуру, чи її частину, причиняючися тим чином для розвитку канадської мозаїки".

Посол д-р Павло Євчук

Вшанували колишнього голову УРСоюзу Антона Батюка

Глен Спей, Н. П. — В суботу, 23-го червня ц. р. тут на оселі УРСоюзу урочистим бенкетом вшановано працю й заслуги колишнього голови УРСоюзу Антона Батюка, який занимав цей пост протягом 26 років. На урочистий бенкет прибуло около 170 осіб, членів і урядовців УРСоюзу, представників братських союзів, членів рідні п. Батюка та приятелів. Бенкет відкрив молитвою о. Нестор Коваль, парох української православної церкви в Скрентоні. Відтак відспівано „многоліттєвіє". Майстром церемонії був фінансовий секретар УРСоюзу Едвард Попель. Промови в честь п. Антона Батюка, який у минулому році зголосив, що в 1973-му році йде на емеритуру, виголосили: теперішній голова УРСоюзу Іван Олексин, головний секретар УРСоюзу Теодор Миник, заступник головного предсідника УНСоюзу проф. Іван Телюк, заступник головного предсідника СУК „Провидіння" д-р О. Білик, від Т-ва Збаражан В. Багрій, від Відділів УРСоюзу в Канаді А. Білоцерківський, перший адміністратор „Верховини" д-р П. Богданський та інші. Промовці підкреслювали вклад праці п. Антона Батюка не тільки для УРСоюзу, але й для цілої української спільноти. Заступник голови УРСоюзу Я. Пронько і заступник фінансового секретаря УРСоюзу проф. С. Віхар вручили п-ві Батюкові Почесну Грамоту від Українського Робітничого Союзу. Колишній голова УРСоюзу також одержав Почесну Грамоту Пенсильвенської Стейтової леґіслятури, яку йому вручив головний контролер УРСоюзу п. И. Андрувс, колишній міністер фінансів стейту Пенсильвенія.

Антін Батюк

У своєму заключному слові п. Антін Батюк подякував за бенкет і заявив, що він у своїй праці тільки виконував свій громадський та національний обов'язок. Присутні нагородили його оплесками та відспіванням „Многая літа".

Бенкет розвеселено гумористичними коломийками, яких відспівав принагідне зорганізований квартет із членів УРСоюзу. Програму закінчено співом національного гимну.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата на рік — $24.00, на пв року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

З думкою про майбутнє

Потреба сучасности і думка та журба про майбутнє були головними спонуками наших піонерів для створення Українського Народного Союзу, якому в наступному році сповниться 80 років. Це ж бо і є суттю житьового забезпечення. Але в Українському Народному Союзі ця думка і ця турбота поширюються дослівно на всі ділянки нашого життя, від самого житьового забезпечення та допомоги рідному народові в його змаганнях до волі і незалежности почавши, а на безлічі, навіть на перший погляд „дрібних", щоденних справ скінчивши.

Одним з найбільш переконливих потверджень цієї турботи про майбутнє може послужити постійна опіка УНСоюзу справами нашого доросту. „Лицем до молоді" є не тільки гаслом, але й щоденним змістом активности УНСоюзу. Видавання коштовного дитячого журналу „Веселка", дитячі табори і українознавчі курси на Союзівці, як і сама ця оселя, затруднювання десятків студентів під час вакацій, постійні дотації на молодечі організації, публікації спеціяльних книжкових і періодичних видань, підтримка українознавчих студій в американських і канадських університетах — щоб згадати тільки дещо з постійної активности УНСоюзу власне з цією думкою про майбутнє.

До цієї активности десять років тому долучилася ще далекойдуча програма стипендій для студіюючої молоді. Це правда, що їх приділюють і деякі інші організації, але вони роблять це переважно з окремо зібраних на ту ціль фондів, що без сумніву також похвальне. УНСоюз дає стипендії зі своєї каси, як ще одну форму із багатьох інших дивіденд, що їх мають члени і громада із забезпечення в УНСоюзі. Відновлена десять років тому стипендійна програма УНСоюзу, початково скромніша, тепер досягає щорічно суми десяти тисяч долярів, не включаючи в це окремих стипендій на студії журналістики.

На іншому місці друкованого разом з цим числом „Свободи" англомовного „Українського Тижневика" подані фотознімки і короткі дані про цьогорічних стипендистів УНСоюзу. Вони говорять самі за себе, і, коли до цього додати, що УНСоюз, маючи в своєму молодечому відділі понад 20,000 членів до 18-го року життя і постійно намагаючись включити в ряди юнацького членства тисячі і тисячі ще цим членством не охоплених, то наші добрі надії на майбутнє мають свою реальну підставу.

Учителі організуються

Заснування Товариства Українських Учителів Америки в половині червня ц. р. заслуговує на окреме відзначення, беручи до уваги особливу важливість такого роду професійної організації. Новопостала організація має на меті об'єднати у своїх рядах учителів - українців публічних і приватних американських та українських шкіл. Завдання, що їх поставило перед собою Товариство Українських Учителів Америки, великі і незвичайно відповідальні. Ідеться тут не тільки про втримування товариського контакту між членами однієї і тієї самої професії, але також про таку активну професійну діяльність, як організація наукових педагогічних конференцій, інформування громадянства про нові напрямки в навчальній системі та нові методи. Незалежно від того, Товариство плянує активізацію на відтинку включення в американську навчальну систему правдивої інформації про український народ і Україну та виелімінування з існуючих шкільних підручників інформацій та даних, які не є згідні ні з фактичним станом, ані з історичною правдою.

Як знаємо, українська громада в ЗСА має у своїх рядах поважне число вчителів початкових і середніх шкіл, які навчають в американських школах. Є також чимало вчителів, які навчають в різного типу українських школах. Коли ж перед нами сьогодні незвичайно актуальна проблема збереження нашої національної ідентичности в країні поселення і коли в нас стільки турбот на відтинку виховання молодого покоління, ознайомлення його з минулим і теперішнім українського народу, то річ ясна, що відповідальність за цей відтинок крім батьків несуть власне вчителі. Ніхто інший поза батьками не співживе безпосередньо з дітворою та молоддю і ніхто інший поза батьками не може мати такого впливу на підростаюче покоління, як його мають чи принаймні повинні мати вчителі.

Професійна учительська організація має всі передумови стати ефективним засобом на шляху використання цих можливостей і тому створення Товариства Українських Учителів Америки можна тільки привітати і побажати йому, щоб у своїх рядах об'єднало воно можливо найбільшу кількість учителів.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ

І ЗІБРАВСЯ НАРОД ПЕРЕД ВОДЯНИМИ ВОРІТЬМИ...

„Як настав сьомий місяць... увесь народ, як один чоловік, зібрався на майдані, що перед Водяними Ворітьми, і казали Езрі, книжникові, принести книгу закону Мойсея... і читав його на майдані, що перед Водяними Ворітьми від світанку до полудня..." (Неємія, 8, 1-3).

Минуло яких дві з половиною тисячі років, і знову збирається народ перед Водяними Ворітьми. Але вони не в біблійній країні, а в Новому Світі, на іншій півкулі нашого глобуса, в місті, яке називають новою столицею світу, і назва воріт звучить тут в місцевій мові „Вотерґейт", і це справді не ворота, а люксусові мешкальні будинки. І товпа зросла із соток на сотні мільйонів, а майданом стала ціла країна, а то й різні континенти, і ціла подія тоді тривала від світанку до полудня, а тепер саме рік минув, як вона почалася, розгорілась, і кінця її не видно.

Можна дивуватись подібності назви і бачити всі різниці між біблійною подією, про яку звітував Неємія в Старому Завіті, і подією наших днів, про яку так широко звітують усі можливі засоби комунікації. І можна б на тому скінчити аналогію. А все таки можна знайти між ними також зв'язок куди суттєвіший та глибший, як сама випадкова назва.

Як тоді, так і тепер, в самій істоті події було право, дармащо тоді було воно осередком уваги і все інше було в його тіні, а тепер те право неначе затемнене тінню зовнішних обставин, фактів, підозрінь і сенсаційних газетних статтей, що сплітаються в мозаїку „Афери Вотерґейту".

Закон, що його читав людям Езра на майдані перед Водяними Ворітьми, був той, „що його дав Господь Ізраїлеві". Він говорив простими словами: „Нехай не буде в тебе інших богів, крім мене"... „не убивай"... „не кради"... „не пожадай"... І це був абсолютний закон, рівний для всіх, не релятивний, ясний своїм змістом і сильний своїм зобов'язанням. І була для нього пошана, що не була тільки страхом. „Як відкрив Езра Книгу Закону перед очима всього народу... ввесь народ підвівся", оповідає Неємія. Тепер, на нашому ступені цивілізації, годі сподіватися такого вияву респекту для права, дармащо воно й надалі є підставою суспільного ладу. Право, що на його тлі розіґрується драма Вотерґейту, не Богом дане, а людьми створене для людської потреби. Воно писане й не писане, воно є словом у кодексі і правною засадою або традицією, прийнятою в суспільстві.

У справі, що її звуть „аферою Вотерґейту" — порушено право. Вчинено злочин і — очевидно, треба осудити його, знайти винних і покарати згідно з законом. Цього вимагає справедливість. Але шлях, на який поведено справу Вотерґейту, ледве чи свідчить про те, що домінуючим фактором у тому була вимога справедливости.

Здається, можна не зупинятись на першому праві — слові кодексу, що було на початку цілої справи, праві, що каже: влом у чуже приміщення — це злочин. Тих, хто вломився в приміщення Демократичної партії у Вотерґейті, і тих, хто був безпосередньо причетний до злочину, поставлено перед суд і покарано. Це була сенсаційна й голосна справа. Вона й залишилася б такою, якби не почали виходити на яв широко розґалужені акції на тлі виборчої кампанії, які теж імовірно порушували право.

Преса, яка може похвалитись тим, що її спритні репортери почали викривати ці нелеґальні пов'язання, повинна теж нести відповідальність за те, що справа Вотерґейту пішла нездоровим шляхом партійно - політичних розрахунків та грошоробних сенсацій. Це було гріхом проти справедливости: бо її можна осягнути (якщо взагалі це можливе) тільки безпристрасним, об'єктивним розглядом. Для цього суспільство встановило відповідні органи правосуддя і дало їм правила процесу, які вважає за найкращий ґарант „справедливого суду", що так ефектовно називається в Конституції „фер трасл". Тепер же в афері Вотерґейту виступають як слідчі, обвинувачі й судді не тільки покликані для цього державні органи, але куди ширше — преса й усі можливі засоби комунікації, включно з такими аматорськими, як осередки товариських, а то й вуличних пліток. Сенат також включився в гру своєю спеціяльною Комісією в справі Вотерґейту. Заграли емоції на тлі політичних, партійних, а то й особистих інтересів. У формальному процесі вони під контролею процесуальних приписів, у неформальному — вони без контролі, вони — вороги справедливости.

Здається, така освячена традицією, прийнята в закон і голосно реклямована правна й моральна засада цієї країни, що „людина вважається невинною, поки суд не визнає її винною", теж болючо потерпіла. Бо громадські м о р алізатори, творці публічної опінії і звичайно оборонці цієї гарної засади (для них, наприклад, Елсберґ, який безправно забрав з Пентаґону документи і до цього признався — „невинен", бо суд припинив справу проти нього) не вагаються підозрівати, обвинувачувати, приписувати вину і взагалі створювати переконання про вину людей, проти яких навіть не внесено обвинувачення. Їх засуд не має сили судового вироку, але має силу морального засуду, що залишиться для історії на сторінках преси. Навіть переслухування сенатської комісії не можуть уникнути того, щоб не видавати без формального суду моральні присуди на формально невинних людей. А йдуть ці засуди, очевидно у невинній формі логічних конклюзій, до м і л ьйонів простодушних і безкритичних людей.

Вслід за обвинуваченням

(Закінчення на стор. 3-ій)

Василь Маркусь

ПІДСУМКИ ПЕРВОІЄРАРШОЇ ВІЗИТАЦІЇ

(2)

Як прийняв Божий люд свого Духового Батька?

Хоч, можливо, не скрізь зустрічі і паради на привітання цього разу були такі вишукані й переорганізовані, як п'ять років тому, вичувалося всюди більше ентузіязму, щирости й безпосередности. Для більшости наших людей це вже не була перша зустріч з Первоієрархом, адже вже багато з нас мали змогу бачити й вітати його раніше. Але настрій був тепер більш піднесений, такий, на який нелегко здобутися сучасній зманерованій технікою і добробутом людині. Під враженням постаті Блаженнішого і під впливом його слів люди переймалися новим духово піднесеним настроєм. Відчувалося захоплення, що подеколи межувало з екзотикою. В багатьох лилися сльози радости.

Перед Божим людом став його Провідник, не призначений кимось чи висунений на таке місце, але Провідник з Божої ласки, духовий вождь із небуденною харизмою. Коли в нас так здевальвувалися провідники і герої, коли на провід претендують люди з пересічними даними і сумнівною етикою, які радше позою, аніж справжніми дарами провідництва прикривають свою малеч, людина типу нашого Верховного Архиєпископа природньо захоплює та приймається масами, як Провідник з печаттю Духа Святого.

За такого його прийняли усі прошарки наших людей — від Владик до рядових мирян. Це було вийняткове і гідне уваги. (Говорячи про всіх, не маємо на увазі сто відсотків усіх тих, що називають себе українцями і католиками, бо і в час цих Архиєрейських відвідин в Америці знайшлися деякі ексцентричні автори, що в своїй газетці влили ложку дьогтю в бочку меду, чим повторно виявили свою злобу і малеч).

Якщо донедавна були ще розходження в рядах ієрархії щодо самого змагання за патріярхальний устрій, а може навіть і щодо особи кандидата на цей пост, то тепер нічого подібного не було. Ієрархія в Америці і Канаді на цей раз була виразно з Блаженнішим і за його ідеалами, а він всіляко і щиро намагався приєднати її поодиноких членів до спільної праці і завдань. Таку ж єдність виявили й різні ґенерації українських поселенців. У західніх провінціях Канади, в Піттсбурґу, Стемфорді чи на прощі в Фокс Чейзі Блаженнішого в більшості вітали тут народжені та їхні діти. Спроба в Піттсбурґу включити до зустрічі з Первоієрархом закарпатських братів також заслуговує на увагу. Оце більше, як попереднього разу, єдналися різні еміґрантські покоління, суспільні прошарки, групи та організації довкола особи нашого Владики Владик, і це слід уважати за поважний крок вперед.

Відчувалося, що ідея патріярхату вже стала близькою для кожного. Коли ще недавно чулися вислови „для мене моїм патріярхом є папа" або „прожили ми досі без патріярхату, можемо й далі так жити", то тепер ці самі люди — віримо, щиро — твердили, що патріярхат нам належить, що на це ми маємо право і що в ньому наш рятунок, як національної, так і релігійної спільноти.

За патріярхатом сьогодні стали — сподіваємося — не лише декляративно такі одиниці й групи, які ще п'ять років тому сумнівалися в доцільності цього або очікували, що патріярхальний устрій у кращому випадку дасться їм згори „в нагороду" за льояльність і послушність. Всі ієрархи УКЦеркви в Америці виразно називали Їх Блаженство „нашим Патріярхом", а Владика Иосиф Шмондюк ствердив на бенкеті в Ню Йорку, що ця візита Блаженнішого „починає нову еру в нашій Церкві". Це зобов'язуючі слова для всіх!

Отож, ми — вірні, священство, Владики — зустріли Блаженнішого як всіми визнаного Первоієрарха, Голову Церкви, якого всі прохали, щоб вів нас до кращого майбутнього і якому прирікали льояльність та готовість служити і заявляли, що „його турботи й ідеали є нашими". Ми йому піднесли найбільший „дар любови" — наші серця, бо саме за цим даром прибув він до нас.

Всенародне обрання Патріярха

З історії помісних Церков і східніх патріярхатів знаємо, що утворення майже кожного з них (за вийнятком штучно накинених на сході т. зв. латинських патріярхатів) відбувалося знизу, волею самих Церков і народів. Найчастіше це ставалося проти волі панівних структур — політичних, державних і церковних.

Певна релігійна спільнота, точніше її ієрархія і суспільний провід, вирішувала звільнитися від зовнішньої контролі і залежности, оголошувала автокефалію чи творила певні факти своєї самоуправности. Друга заінтересована сторона відмовлялася це визнавати, але згодом погоджувалися з цим інші рівнорядні помісні Церкви та й попередній претендент на зверхність.

Доля Київсько - Галицького Патріярхату в подібній ситуації. Не зважаючи на історичні і природні права нашої Помісної Церкви на своє повноцінне завершення, як однієї з патріярхальних Церков, могутні цього світу противляться цьому. Переважна більшість компетентних спостерігачів - спеціялістів канонічного права й історії Церкви — стверджують, що застереження проти креування нашого патріярхату виходять не з богословських, правно - структуральних, а з чисто політичних міркувань. Коли ця справа для нас є справою „бути чи не бути", коли в окремому українському патріярхаті ми бачимо єдиний рятунок нашої Церкви в діяспорі і запоруку її відродження на землях України, ми не можемо піддатися пресії й відступити від своїх цілей.

Ми повинні, як досі, продовжувати поступове й невідхильне здійснювання помісности й патріярхального устрою нашої Церкви. Як дотепер наша ієрархія відбула свої Архиєпископські Синоди, як утворено Постійний Синод, що розпочав свою дію, як розбудовано Верховно - Архиєпископські установи, прийнято проєкт конституції Української Католицької Церкви та особу Блаженнішого Иосифа висунено як кандидата на Патріярха, так належить зробити і наступний крок — волею всього Божого люду визнати вибраного єпископами Первоієрарха Київсько - Галицьким Патріярхом Помісної Української Католицької Церкви.

Фактично це вже сталося з нагоди цієї другої візитації Блаженнішим заморських митрополій та єпархій. Народ, духовенство і Владики спонтанно зверталися до нашого Первоієрарха як до свого Патріярха. Таким однодушно його вітали й оголосили великі людські маси від Австралії до Америки. Чи може бути більш гідний вибір духового провідника, зверхника Церкви, як саме духовний всенародний плебісцит! Мало котрий духовний чи світський лідер може виказатися мандатом, так спонтанно і органічно одержаним від своїх підлеглих. Більшість із них доходять до вершин влади на закритих конкляве чи у висліді різних зговорень, а нерідко закулісних інтриґ та змов. Який інший мандат влади може мати в Бога більше виправдання, як саме всенародне обрання!

Тому не диво, що тепер вже не стоїть питання, чи поминати в Святій Літургії Блаженнішого (5 років тому ще й це дискутувалося), тільки, як поминати. Тепер з уст уже багатьох священнослужителів несеться в українських церквах гаряча молитва в єктенії: „За Блаженнішого Патріярха нашого Иосифа... Господу помолімся".

(Закінчення буде)

З НАШИХ БУДНІВ

З КАНАДИ, З ЛЮБОВ'Ю

Шановні читачі, либонь, будуть заскочені тим, що з нагоди свята Американської Незалежности 4-го липня автор цих рядків виступає з любовними деклараціями в стосунку до... Канади. На своє виправдання автор може хіба покликатись на т. зв. вийняткові обставини, що заставили його писати про Канаду — з любов'ю: спонукав його до цього перший Канадський З'їзд Об'єднання Українських Письменників „Слово", що відбувся в днях 1 - 3 червня ц. р. в Торонті, — розуміється, при активній участі нас, „американців".

Треба відверто і з рукою на серці признатися, що такого успішного з'їзду ми, американці, не влаштували б ані в Ню Йорку, ані у Філядельфії, ані навіть в Чікаґо, де часом діються речі надзвичайного порядку. Цікаво було спостерігати різнобарвну мозаїку літературних поколінь у залі Інституту св. Володимира, почінаючи з молоденької студенткипоетеси Ірці Макарик, а на достойній доньці Великого Каменяра, пані Анні Ключко-Франко кінчаючи. Все ж таки найкраще запрезентував себе едмонтонський осередок „Слова", очолений Юрком Стефаником, що приїхав аж з-під Полярного Сяйва і привіз на з'їзд ще мокре від друкарської фарби 5-те число Збірника „Слова", на яке, до речі, провінційний уряд Альберти дав дотацію 750 долярів. А самий З'їзд, як знаєте, відбувся за фінансовою підтримкою федерального уряду Канади в сумі 2,500 долярів.

І як не любити такої країни і такого Уряду, коли він покриває, бодай частинно, кошти влаштування з'їзду українських літераторів, коли представник цього Уряду, — до речі, українець, п. Яворський, засідає два дні в президії З'їзду, коли під час бенкету вітає письменників радний м. Торонта, теж українець, п. Войчук, коли в З'їзді беруть особисту участь такі капацитети, як проф. В. Кірконнелл і д-р Джеймс МекҐреґор, коли франкомовний гість, д-р Віннен, рецитує французькою мовою переклад „Прологу" до поеми „Мойсей" Івана Франка!..

І з чим нам, американцям, до королівської Канади?.. На котрому нашому письменницькому зібранні ми мали таких видатних представників, втішалися такою урядовою підтримкою та увагою? Пригадую, на одному з'їзді „Слова" в Ню Йорку, 10 чи 15 років тому, коли канадські „слов'яни" ще тільки ставали на ноги, наш голова, Гр. О. Костюк, потішав жартома свого кума, достойного Уласа Самчука: „А як вам буде затяжко, то ми прилучимо Торонто до Ню Йорку".

Виглядає так, що тепер обертається комета хвостом, і чи не прийдеться в недалекому вже майбутньому приєднувати Ню Йорк до Торонта . . .

Гжер.

К. К.

ДЕЩО З ВАКАЦІЙНИХ ВРАЖЕНЬ

Вже від початку цього року ми з дружиною заплянували взяти частину нашої відпустки ранньою весною, щоб провести великодні свята у нашої доні, яку понад рік тому перевели на працю до гарного, неначе курортного містечка Ошенсайду, що лежить над морем приблизно за 90 миль від Лос-Анджелесу і 35 миль від Сан Дієго.

В суботу перед квітною неділею залишаємо холодний Денвер і за дві години приємного лету осідаємо в Сан Дієго, дуже чистому приморському місті, прикрашеному пальмами та іншими тропічними деревами, прерізними декоративними кущами і масою чудових квітів.

Доня забирає нас в автомобіль і везе дорогою, яка де-не-де відбігає від берега моря більше як на милю, а в більшості проходить вздовж узбережжя. Їдучи нею, з одної сторони маєте прекрасний вид на море, а з другої — вид на всіяні квітами поля, що тягнуться так далеко, як далеко сягає зір.

Мушу дати маленьке пояснення: щоб запобігти ерозії придорожного ґрунту, завідуючі автострадами чинники засаджують певного роду рослинами місця, де звичайна трава довго не вдержується. Ці рослини заввишки 10-15 сантиметрів з родини кактусів (тільки не колючі) можуть витримувати довгу посуху, бо їх листя грубе і трикутне. Ранньою весною, розцвітаючи, своїм квітом нагадують вони лелії.

Поля, узгір'я і навіть верхи горбів в тій околиці у квітні вкриті іншим цвітом, що є знаним кожному українцеві. Це — звичайна гірчиця, яка не відзначається красою, але з ланами квітів, плеканих для комерційних цілей, помаранчовими садами, а до того ж квітами біля садиб все це разом творить дуже милу гармонію.

Гірчиця скоро відцвітає, трави вже раннім літом сохнуть, однак міста та оселі Каліфорнії майже цілий рік прикрашені магноліями та олеандрами, що їх каліфорнійці дуже люблять за їхню декоративність.

В квітну неділю їдемо до української к а т о л и ц ької церкви в Сан Дієго. Українська громада в цьому місті невелика, приблизно 250 родин, але активна. Ще тільки десять років тому українців тут майже не було, а тепер є вже православна і католицька церкви, громадські організації. Недавно відбулося тут шевченківське свято з участю нашої славної співачки Галини Андреадіс, а тепер громада приготовляється до репрезентативного виступу К а п е л і Бандуристів ім. Тараса Шевченка.

Приємно було довідатися, що громадська праця українців у Сан Дієго ведеться в згоді і охоплює всі її аспекти.

На Великдень ми були в українській церкві в Лос Анджелесі. І тут також понад 25 років тому українське громадське життя було непомітне. Тепер в самому місті та його околицях живе декілька тисяч українців і хоч вони розсіяні, однак, у певні дні виявляється їхня зорганізованість.

Наприклад, на Великдень парох української католицької церкви заповів, що о третій годині по полудні в радіовій програмі „Голос України" буде передана Великодня Служба Божа. Від якогось часу тут зорганізовано радіопередачі „Голос України" і кажуть, що поставлені вони на доброму рівні. Хоч імена деяких осіб, що причиняються до тої корисної справи нам відомі, не називаємо їх поіменно, щоб не скривдити тих, яких не мали можливости пізнати.

Дозволимо собі згадати тільки одно широковідоме в нашій спільноті ім'я майстра хорового мистецтва Володимира Божика. Слухаючи чудовий спів хору, яким керує маестро В. Божик, хотілися, щоб та Служба Божа тривала якнайдовше. Українська громада в Лос Анджелесі повинна бути гордою з того, що їй пощастило мати серед себе такого мистця.

Метою цих кількох наших гадок не є давати оцінку громадській праці в названих містах. Ми свідомі того, що ці гадки далеко не покривають тої корисної суспільно-громадської праці, яку ведуть наші поселенці не тільки в названих містах Каліфорнії, бо та праця часто без розголосу і в інших частинах цього вели к о г о стейту. Маємо на думці другий комплекс міст з їхньою метрополією — Сан Франсіско.

А коли візьмемо під увагу діяльність наших більших осередків у східніх стейтах Америки, то переконуємось в тому, що не без причини назва України та її народу стає все більше відомою. Тепер уже рідше трапляється потреба подавати американцеві пояснення про вашу українську національність так, як це часто траплялося яких 25 років тому.

Наведемо декілька прикладів, які дають доказ того, що, не зважаючи на несприятливу політичну коньюнктуру для нашої визвольної справи, про Україну знають у світі більше, як в тих періодах, коли наш нарід ставив кривавий спротив окупантам. Теперішній моральний спротив має більше розголосу у світовій пресі, як мільйонові жертви в минулому. Візьмімо хоч би недавно широко коментовану в американській пресі атаку Щербицького проти Шелеста. Знаємо, що Шелест не є націоналістом, але обвинувачення проти нього нав'язане до чогось, що нуртує в народі.

Вигріваючись на лагідному каліфорнійському сонці біля басейну, входжу в розмову з учителем середньої школи в сусідньому місті Карльсбаді і з приємністю довідуюся про те, що він поінформований про змагання українського народу до державної незалежности і знає про те, що теперішня влада в Україні це влада окупаційна. Виявляється, що предки мого співрозмовника прибули до Америки з Ірляндії. В дальшій розмові цей учитель заявляє, що він не може без зворушення говорити про те, що тепер діється в Ірляндії і що всі його симпатії по стороні ірляндського народу.

Наша доня хоче похвалитись перед нами тим, що їй пощастило схопити на магнетофонну стрічку „улюблену пісню тата і мами" — „Ой зійди, зійди, ясен місяцю", передавану з радіовисильні в Сан Дієго. Пісню виконує співак в супроводі бандури. Виконання — чудове. По відігранні пісні радіовий диктор заявляє слухачам, які телефонічно запитували його, де можна набути платівку з цією чудовою піснею, що одержав він її від свого приятеля, проф. Джордана.

В Ошенсайді заходжу до кіоску, щоб купити часописи. Розгортаю „Кріщен Саєнс Монітор" з датою 26-го квітня, ц. р. і на другій сторінці вгорі, поруч світлини і статті про віце-президента Спіро Еґню, бачу статтю кореспондента цього щоденника в Москві — Ліо Груліова з інтригуючим наголовком „Москва обвинувачує Україну в націоналізмі".

Л. Груліов пише, що західні кореспонденти в Москві сподіваються широкої „чистки" та потрясаючих змін на державних постах в Україні. Володимир Щербицький заатакував не тільки опубліковану в 1970 році книжку свого попередника Петра Шелеста, але також картає істориків і письменників України за те, що ідеалізують минуле України і належно не насвітлюють „возз'єднання" України з М о с к вою. Щербицький сказав, що Українська Академія Наук та Міністерство освіти повинні викривати „буржуазну ідеологію, антикомунізм, ревізіонізм, український буржуазний націоналізм і сіонізм". Автор статті пише, що „націоналізм" означає протиросійські настрої.

Як бачимо, американська преса сама тепер спростовує свої помилки, які робила, представляючи Україну як „Литл Рашія". Такі статті, як названа в „Кріщен Саєнс Монітор", роблять д о б ру прислугу українській справі.

В цьому ж числі „Кріщен Саєнс Монітор" на 10-ій сторінці є стаття Вероніки А.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Академія на честь полеглих за волю України в Міннеаполісі

Щороку в місяці травні українська спільнота в Міннесоті, Міннеаполіс академією віддає пам'ять полеглих у боротьбі за волю України. Так і цього року в неділю 10-го червня віддано пошану полеглим Героям, які склали на жертвенник батьківщини своє життя з надією, що боротьбу продовжуватимуть прийдешні покоління аж до остаточної перемоги, до здобуття Самостійної Української Соборної Держави.

Тернистий шлях проходила і проходить ще й нині українська визвольна боротьба. Наша земля злита кров'ю найкращих синів і дочок українського народу, починаючи від найдавніших часів і кінчаючи на Лисоні, Маківці, Крутах, Базарі Бродах, Львові, поліських та волинських лісах, Чорному лісі і інших місцевостях української землі, на Колимі в Соловках, Казахстані, Парижі, Ротердамі, Білогорщі та Мюнхені.

Когорти здисциплінованих воїнів забрала нам боротьба за волю, за священні права української нації, за Державність. Але історія нас вчить, що це правильний шлях, бо без жертв, без боротьби, без національних героїв ще жаден нарід не здобув свободи. Немає завеликої жертви для народу в боротьбі за волю, кожна з тих жертв себе оплатить, бо за ній виростуть нові месники які стануть до нових подвигів. М. Плавюк в головній доповіді підмітив, що сильні світа цього не симпатизували визвольному самостійницькому рухові ані за часів Петлюри, як теж не симпатизують і сьогодні. Єдине змінилося те, що тоді кличі про самостійність були немодними й непопулярними, натомість сьогодні свідомість і прагнення до самостійности є велике в нашому народі. Ми сходимось рік-річно, робимо підсумки з боротьби і згадуємо з болем у душі провідні постаті тих, що їх в нелюдський варварський і підступний спосіб знищено тим самим ворогом, який сорок літ тому пляновою голодівкою хотів остаточно зломити хребет спротиву української нації. Про ці всі варварства світ сильних забув або вдає, що не знає, але український нарід такого народовбивства ніколи не забуде й не забуде того, хто його вчинив. Пам'ятаймо й про це, що ворог і надалі буде застосовувати всі методи й засоби, щоб вбити почуття національної ідентичности, щоб спинити всякі прояви до волі, до свободи. Будьмо готові до всяких ворожих затій, бо сила імперії не вічна.

Святочну академію попередили Служби Божі по українських церквах. СУМ в одностроях та з прапорами численно та зорганізовано брав участь у відправах панахид в католицькій і православній українській церквах. О 3-ій год. по обіді в американського гимну почаУкраїнському Домі співом то академію. Гимн відспівав соліст хору „Дніпро" Славомир Луців під акомпаньямент Ірини Михайльонки. Відкрив академію голова СУМА, Богдан Мандибур, згадуючи про трагічні події та жертви боротьби, в якій ворог підступом знищив С. Петлюру, Є. Коновальця, С. Бандеру, ген. Чупринку і багато інших визначних воїнів за державність. Відтак деклямувала Оля Остапчук. Визначний суспільно-громадський і політичний діяч Микола Плавюк з Канади, в головній доповіді, представив історичний розвиток боротьби народу і його провідних постатей. Зробивши підсумок боротьби наших перемог і невдач, наблизився до сьогоднішніх умов і боротьби в краю та ворожих політичних інтриг на заході. Сопрано Оксана Гамсфор-Мірза, при фортепіяновім супроводі Андреї Долман відспівала дві пісні: „Ангел ночі" і „Місяцю ясний", муз. А. Артимовського. „Україні" В. Симоненка деклямував Є. Кміт (ТУСМ), Ноктюрн Шопена форт. сольо відіграв Богдан Лісович, (Студентська Громада), „Живи Україно" деклямувала Оксана Корсунська (Пласт). Дівочий Хор СУМ під орудою інж. Є. Карпяка при акомпаньяменті Ірини Михайльонки виконав повстанські пісні: „Ось день війни!" аранж. М. Сидорів, — „Чи чуєш мій друже" З. Маркевич і „Марш Сіроманців", На закінчення всі відспівали український гимн.

Хоча температура в Міннеаполісі досягла 99 ступенів Фаренгайта, громада Міннесоти численно прибула, щоб спільно віддати пошану поляглим в боротьбі за волю України.

В. Станиславів

І ЗІБРАВСЯ НАРОД ПЕРЕД ВОДЯНИМИ ВОРІТЬМИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вломників з Вотергейту пішло запідозрення ряду людей — включно зі співробітниками Президента у Білому Домі — у злочині перешкоджування в з д і йсненні правосуддя („обстракшен ов джастіс"). Так зв. Велика Лава Присяжних розслідує справу глибоко й широко, і слід сподіватися не одного формального обвинувачення. Засоби публічної інформації і сенатори гостро і справедливо осуджують цей злочин. Але чи не допускаються вони самі гріха перешкоджування правосуддя? Чи не створюють вони — далеко поза межі звітування, атмосферу осудження, що мусить викликати упередження у майбутніх присяжних? Чи не впливають вони негативно на правильний хід розслідування справи, як це передбачає закон в ім'я справедливого суду, коли публікують нелегально здобуті матеріяли Великої Лави Присяжних, які мають бути таємні? Чи не допускаються злочину, коли підкуплюють (бо як інакше можливо) членів Великої Лави, щоб дістати такі матеріяли? Або Сенат, який веде переслухання в ім'я доволі демагогічного клича, що „народ мусить знати", чи не перешкоджає в судочинстві, коли на власну руку публічно допитує запідозрених ще поки покликані для цього державні органи можуть зробити це в приписаній формі, коли опінює публічно зізнання зі свого партійного становища і навіть гарантує запідозреним (наприклад, Діновi) безкарність у нагороду за обтяжування тих, на яких Сенатові більше залежить? Спеціяльно призначений обвинувач для справи Вотергейту при Міністерстві Правосуддя, професор Кокс, надармо просив Сенатську комісію здержатися на якийсь час зі своїми переслуханнями, щоб не паралізувати формального розслідування справи. Може загостро оцінив один громадянин сенатські переслухання як „обурливий показ самореклями". Але немає сумніву що ці переслухання, імовірно шукаючи винних у перешкоджуванні правосуддя, самі значно перешкоджають його здійсненню.

Справа Вотергейту, а радше „афера", як її охрестили, мусить викликати сумніви й питання. Але ці питання не тільки: хто виконав злочин і який; ; вони і сумніви, що за ними, торкаються також форми і змісту тієї суспільної реакції на злочин, якої ми є свідками. Яка інакша вона мусіла б бути за часів Езри, книжника й учителя права! І хто знає, може в цій різниці відношення людей до їх права можна вичути й різницю між правопочуттям тих біблійних часів, які ми звемо примітивними, і наших, які ми залюбки звемо найбільш поступовими.

юст

ЗАХІДНІ ДЕРЖАВИ ТА СОВЄТСЬКИЙ БЛЬОК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

збройні частини, бо вона побоюється, що там може повторитися 1956 рік. Це саме стосується Румунії, яка звела на віденській конференції затяжний, але безуспішний бій, протестуючи до останньої хвилини того роду розуміння „Центральної Европи" та вимагаючи, щоб Румунія була включена в число держав, до яких стосується питання обмеження військ, а точніше, звідки мають бути відтягнені чужоземні війська. Очевидно, Румунія в той спосіб хотіла мати додаткову забезпеку, що на її територію не увійдуть „союзні" війська СССР. Вимог Румунії не підтримав, як треба було й надіятися совєтський бльок, а також відмовилися підтримати західні держави, прагнучи за всяку ціну досягнути погодження з СССР.

Проєкт „самоконтролі" збросння та військових сил

Під кінець конференції совєтська делеґація виступила з оригінальним на совєтський лад проєктом, що стосується контролі атомового і хемічного узброєння та числа збройних сил окремих країн. Згідно з цим совєтським проєктом, таку контролю мали б окремі держави переводити своєрідним „самоуправним" порядком в тому сенсі, що вони творили б власні „національні комісії", в компетенції яких було б себе самих контролювати. Щоб цій пропозиції надати якогось серйознішого характеру, совєтська делеґація додатково запропонувала, здаючи собі справу з фактичної неефективности „самоконтролі", щоб на „добровільній" базі відбувався обмін інформаціями про розміри наукових дослідів на відтинку атомового та хемічного узброєння. Коли йдеться на самоконтрольні національні комітети, то згідно з совєтською пропозицією, кожна окрема країна мала б самостійно вирішувати про їх особовий склад та засяг компетенцій, що, очевидно, додатково говорить про фіктивність такої контрольної системи.

У віденській прелімінарній конференції взяли участь делеґації 19 держав, але з них тільки одинадцять мали право повного вирішального голосу. Мова тут про такі держави: ЗСА, Канада, Західня Німеччина, Велика Британія, Бельгія, Голляндія, Люксембурґ, СССР, Східня Німеччина, Чехо-Словаччина та Польща. Наступні держави мали у Відні статус „спостерігачів": Данія, Греція, Туреччина, Італія, Норвегія, Угорщина, Болгарія та Румунія. Держави з правом голосу кваліфікувалися як держави географічно з „Центральної Европи", зглядно держави, які на центральноевропейському просторі мають свої збройні сили.

СПІЛКА ПИСЬМЕННИКІВ СССР ВИКЛЮЧИЛА В. МАКСИМОВА

Москва. — Тут інформують про те, що управління Спілки письменників СССР винесло постанову про виключення з членів Спілки письменника-дисидента Володимира Максимова, відомого на Заході як автора книги „Сім день творення". Дисидентські кола вважають, що на черзі буде переслідування Максимова поліційними чинниками, а то й арешт.

ІСПОВІДНИК ВІРИ ВЛАДИКА ВАСИЛЬ У ЮТИЦІ

Владика-Ісповідник Василь Величковський

Ютика, Н. Й. — Достойний Гість з України, Голова Мовчазної Церкви в Україні, Преосв. Кир Василь Величковський, завітав 16-го червня до Ютики. Члени СУМА й Пласту в одностроях утворили шпалір від приходства до церкви. Прапороносці йшли на чолі хресного ходу. При вході до церкви, голова Церковного комітету, І. Чорний, підніс Владиці староукраїнським звичаєм хліб і сіль та привітав Владику від парохіян. Владика засів на почесному місці, а о. д-р Б. Волошин, о. Б. Смик і о. Й. Лукашевич відправили молебень до Ісуса Христа. Парох Ютики, о. Б. Смик, вітаючи Владику підкреслив, що Достойний Гість з України прибув у навечір'я Зіслання Св. Духа, щоб покріпити на дусі вірних. З Рідної Землі, після довгих літ тюрми й тортур, прибув до таких самих українців, як в Україні, але ми можемо тут явно молитися, коли в Україні можуть тільки тайно молитися. Вкінці попросив про Архиєрейське благословення.

Зворушений сердечним привітанням Владика поблагословив зібраних, що, не зважаючи на дощ, заповнили церкву.

На порозі авдиторії парохії св. Володимира, привітала Владику п-і І. Запаранюк, голова місцевого Відділу СУА, а дві дівчинки, сестри-близнючки: Наталка й Надійка Фалинські, вручили Владиці китиці темночервоних троянд. У залі авдиторії засіли при столах понад 250 осіб; при головному столі: Владика, о. П. Теодорович (свояк Владики), о. дек. д-р Б. Волошин, о. Б. Смик, о. Й. Лукашевич і голова місцевих товариств.

Отець парох, Б. Смик, виголосив вітальну промову. Він сказав: „Ми прийшли тут, щоб привітати Великого Сина Українського Народу, другого висланника з України. Перший — це Блаженніший Йосиф, Патріярх Помісної Української Католицької Церкви, а другий — наш Достойний Гість, Владика Василь, що залишив багато наших священиків в Україні. Це монах-Редемпторист, Богом збережений, обдарований найбільшими чеснотами: віри, надії й любови. Він святець, Божий слуга, відданий праці для Бога й народу, скріплений вірою, надією й любов'ю, довів свою працю до вершин. Віра в Бога й український нарід дала йому силу перетерпіти по-геройськи переслідування й тортури. Наш Достойний Гість з України втішався великою любов'ю наших віруючих на рідних землях, наших „хлопців з лісу", членів УПА, що приходили до нього по поради. З великою пошаною згадує наш Дорогий Гість наших упівців, отих „хлопців з лісу". Завдяки жертвенній праці Владики в Україні виросло нове покоління, нові священики, нові письменники, поети, новий загін борців за правду, віру і свободу українського народу. Українська підпільна Церква, і Католицька і Православна, існує і буде існувати дальше. Наш Владика молився з ними і благословив їх на терпіння й переслідування, що випливають з віри, любови й надії. Як ілюстрації до тих великих християнських чеснот — можуть послужити поезії молодого поета в України — Ігоря Калинця, за що його карають тюрмою".

Пані Володимира Смик й Ірина Запаранюк прочитали поеми І. Калинця: „Тренос", „Розп'ята церква" й ін., що викликали враження.

Проф. Б. Рабій, представник молодого покоління, промовив від парохіян Ютики. Приїзд Ісповідника Віри — Владики з України має символічне значення, бо в його Особі відбивається історія української Церкви й нації. Це історія наших владик, священиків і мирян, бо історія Української Церкви тісно зв'язана з історією українського народу. Наші владики вийшли з народу і з ним ділили всі страждання й переслідування. Ви — представник духа українського народу, що знаменується сильною вірою в Бога — говорив проф. Рабій.

Отець Й. Лукашевич підніс, що в навечір'я Зіслання Св. Духа будемо молитися за наших героїв, за поміч Св. Духа і тут, і там, в Україні. Маємо ласку вітати живого Героя, що довгі роки страждав за Христову Церкву, живого Свідка, що бачив важкі кайдани, який помагав їх нести нашим вірним в Україні. Минає вже 30 років, як ми покинули рідні землі, і тепер ця рана відновилася й почала знову кривавити! Ми затужили за рідною землею, хотіли б припасти до неї, цілувати її, загоїти давні рани... Ваша любов і посвята додала Вам сили перенести важку каторгу. Ми вдячні, що Бог дав Вам вирватися з тюрми й голосити правду про Україну та її Мовчазну Церкву. Як старозавітні пророки Ви маєте сильну віру в поміч Божу. Нехай Бог допоможе Вам і нам усім, дожити до тієї хвилини, коли зможемо у вільній Україні поцілувати пороги собору св. Юра й пороги батьківських хат.

Серед загальної тишини промовив Дост. Гість — Владика Ісповідник Василь. Він сказав: „Мені дуже мило і приємно, що можу промовити до вас, що зібралися у такому поважному числі, бо не всюди це можливе. Я вам приношу привіт з України, від українського народу, від рідної Церкви, від української молоді, що молиться тайно, щоб ворог не бачив і не чув. Св. Віра нас держить, наш нарід живе з Богом і Бог кріпить наш віруючий народ. Боже слово переходить з уст до уст. Нас тримає любов, що проявляється у взаємній помочі, як перші християни це робили. Наші люди діляться клаптиками хліба, що їх не забрав ще окупант. Український нарід у прадідній вірі нескорений, його не зломив ані голод, ані тортури, тюрми, заслання на Сибір. Покровителька України, Мати Божа, нас боронить, Вона заносить молитви перед престіл Всевишнього за український нарід. Допомагайте один одному, моліться за наших дітей, за переслідувану українську Церкву, за український нарід, щоб вічно прославляв Бога в непокореній Україні!..."

Приявні встанули з місць і відспівали многоліття Владиці з України. Отець парох подякував усім за приготування вечері та співпрацю. Молитвою закінчено цей пам'ятний вечір.

І. Дурбак

ДЕЩО З ВАКАЦІЙНИХ ВРАЖЕНЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Рагац п. н. „На український Великдень цвіте стіл", в якій авторка пише про те, як українці традиційно відзначають це свято, і подає опис декількох українських страв.

В кінці хочемо підкреслити, що, не зважаючи на несприятливу для української справи політичну ситуацію, вона знаходить чимраз більше зрозуміння в широкому світі. Це повинно бути заохотою для нас у дальшій важливій праці знайомлення зовнішнього світу із змаганнями нашого народу до його державно-політичної незалежности.

СТИПЕНДИСТИ УНС НА 1973-74 Р.Р.

Ім'я і прізвище	Член Відділу
$ 1.000.00	
Ольга Голойда	472
по $ 500.00	
Юрій Бабенко	25
Андрій Цегельський	217
Наталія Даниш	88
Христина Сокульська	444
Рассел Свердон	287
по $ 300.00	
Мирослав Бик	20
Юрій Добчанський	54
Ярема Клос	472
Марта Косарчин	131
Іван (Ганс) Микитин	28
$ 200.00	
Дарія Демянчук	240
Ксеня Одежинська	216
Богданна Роздольська	427
Джін Стасишин	280
Богдан Жеребецький	444
$ 100.00	
Віра Бацвин	221
Павло Беррі	121
Марія Дерешівська	414
Юрій Дяків	30
Бернард Домарацький	25
Данило Дубик	48

Ім' і прізвище	Член Відділу
Володимира Гнап	484
Віктор Ґреґор	353
Олександра Гатала	14
Гаврі Гнатюк	37
Петро Голик	123
Северко Гривнак	2:7
Люба Ільчишин	240
Евген Іванців	234
Дарія Калуш	397
Петро Калушик	233
Орися Каркоць	345
Христина Котляр	42
Марія Кухар	57
Міра Левенець	5
Зенон Лисак	240
Ляриса Магун	287
Марта Номич	277
Роман Номич	457
Роман Ольховецький	430
Вікторія Павкстис	114
Юрій Павлічко	437
Андрій Припхан	399
Олександра Радкевич	418
Ляриса Садівська	414
Ірена Шараневич	371
Данило Шатинський	43
Волтер Содух	115
Дарія Стець	385
Григорій Валлик	1
Ліліян Велич	317
Галина Висовська	414
Рома Юркевич	14
Стейсі Жабинська	115
Степан Захарків	287

ВІДІЙШЛА ВІД НАС ШЛЯХЕТНА ЛЮДИНА

Іванна Скоплякова померла. В кожного, хто знав її з довоєнних часів, перед очима постане візія будинку дівочої й хлоп'ячої „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка у Львові вул. Мохнацького ч. 12. Тут кілька поколінь хлопців і дівчат ставили перші кроки своєї освіти, тут клали вони фундаменти національної свідомости й нерозрівности з народом і його культурою. Сьогодні багато з них це визначні люди на полі науки й мистецтва та провідники громадського й політичного життя. Іванна Скоплякова була довголітньою управителькою цієї школи саме в той час, коли між учнями було багато талановитих хлопців, коли діти наших інтеліґентних родин доїздили навіть з далеких дільниць міста. Школа мала опінію одної з кращих у Львові і немає сумніву, що рівень навчання, виховні методи, атмосфера були вислідом невтомної зрівноваженої праці Іванни Скоплякової, її широких духових зацікавлень, високої товариської культури, погідної вдачі. В нас, вчительок, коли ми вранці приходили до школи, не було запитів одна одної „який вітер віє вгорі", бо І. Скоплякова завжди вітала нас на порозі канцелярії милою усмішкою і якимсь тонким дотепом. В неї не тільки до вчительок, але й до учнів, було прекрасне відчуття шанування думки других. Всі проблеми наших „премудрих" учнів, вимоги їх батьків та другі складні справи ми вирішували завжди спільно й однозгідно. Тому співпраця з нею була приємна, будуюча і для всіх корисна. Обдарована малярським і драматичним хистом, під її керуванням школа давала часто картинні й сценічні вистави, в учнів були навіть літературні спроби. Крім педагогічної праці, І. Скоплякова була активним членом кружка „Ганни Барвінок", „Союзу Українок", „Товариства Вакаційних Осель" і других жіночих організацій у Львові. І хоча життя її було вкрите різнобарвним квіттям, то поміж них бували полин і страждання. Живучи у дружніх взаєминах з нею ми вчительки мали нераз нагоду глянути в глибину її душі і подивляти, як зі спокоєм духа вона приймала удари долі, особливо ж у воєнний, жорстокий час. Була фізично сильна, відпорна на біль і сльози так, що ми майже до останніх днів її життя називали „залізна Янка". Та вкінці організм не був вже в силі подолати підступну важку хворобу, яка поклала кінець її багатогранному, прямолінійному житті. Померла з прозорочистою душею. В далекому мареві років у спогаді нічого не розтануло з її особистости, навпаки з перспективи часу більш рельєфно виступає її сильветка шляхетної людини і зразкової вчительки. Якщо існує якась щілина між нами і тим невідомим світом, через яку могли б дійти до неї мої слова, то бажала б, щоб їй сказали, як щиро ми її всі любили й шанували, що вона на завжди остане в нашій пам'яті такою, якою її знали за життя. Всіх друзів бл. п. Іванни Скоплякової, її колишніх учнів і учениць розсіяних по світі, всім, кому дорога пам'ять Покійниці, просимо теплою згадкою пом'янути Людину, яка любила правду, добро і красу.

М. Пастернакова

Помітний успіх

Кожного року в літньому павільйоні клівлендської симфонічної оркестри „Блоссом Мюзік Сентер" улаштовується відомі виставки великих скульптур. Цього року ця виставка була відкрита 22-го червня, і триватиме до вересня. До згаданої виставки мистецьке жюрі прийняло великих розмірів скульптуру української мисткині Аки Перейми. Скульптура під назвою „Коло" є 9 x 9 стіп з нержавіючої сталі. Це вже вдруге наша мисткиня бере участь у названих виступах.

Своєю наполегливою працею Ака Перейма здобуває що раз то ширше признання в американському мистецькому світі.

Ню Йоркська громада мала можливість оглядати мистецьку виставу Аки Перейми в травня ц. р., що її улаштовувано ОМУА у власній ґалерії де були олії, акварелі, скульптура в металі і кераміка. Ака Перейма є членом 82-го Відділу СУА в Ню Йорку.

Я. П.

Замість квітів на могилу
Дорогої і Незабутньої Приятельки нашої Родини
бл. п. ІВАННИ СКОПЛЯК
складаємо 15.00 долярів
на фонд видання Щоденника Начальної Команди Української Галицької Армії („Червона Калина").
Нюарк, Н. Дж. Ольга, Степанія і Анна КОРЕНЕЦЬ

Замість квітів на могилу
сл. п. Іванни Скопляк
20.00 долярів складаємо
на фонд видання ЩОДЕННИКА НК УГА
(В-во „Червона Калина")
Торонто, Онт., Канада Анна і Діда ПАЛІЙ

СПОРТ

НЕДІЛЯ ПЕРЕМОГ УСТ „ЧЕРНИК"

В неділю 17 червня 1973 р. на Сумівській площі „Київ", біля Брейтону відбулися шості з черги змагання за першенство Мічигенської Ліги УСТ „Черник" проти польської дружини „Білі Орли" з вислідом 2:2. Ворота здобули Паличак і Шкудор. Дружина „Черника" займає тепер друге місце в табелі Ліги. Вище згадані змагання попередили приятельські змагання „олдбоїв" обох дружин з вислідом 3:2 для „Черника". Ворота здобули Р. Кахній 2 і Чипчар.

„Черник" (Юньйори) — Оак Парк 3:1

Ворота здобули: П. Гальний 2. І. Гальний 1.

„Черник" (Юнаки) — „Ферндейл" 7:0

Юнаки „Черника" не програли ще ані одних змагань цього сезону і беззастережно займають перше місце. Ворота здобули: Дигдало 3, А. Гриньків 2, Скульський і Я. Присяжнюк по 1.

„Черник" (Доріст) — „Кікерс" 11:0

Двоцифровим вислідом дорістѣ „Черника" розгромив німецьку дружину „Кікерсів". Ворота здобули. М. Присяжнюк і С. Кахній по 4 і Кіналь 3. Дружина доросту веде прим у своїй табелі.

Шахи

Шахова ланка „Черника" продовжує свій внутрішній турнір, який добігає до кінця. Участь беруть 24 члени ланки. Після 8-ої рунди турніру (всіх рунд є 9) перше місце зайняв Р. Лазарчук — 7 точок, друге місце Б. Андрущків — 6½ точок, третє д-р Е. Лебедович — 6 точок.

Сезон змагань шахів у Метрополітанській Шаховій Лізі Детройту вже скінчився. „Черник" мав у Лізі 3 дружини у першій, другій і шостій дивізії. Перша дружина „Черника" зайняла останнє місце в другій дивізії, а третя дружина „Черника" перше місце в шостій дивізії.

В. Гриньків

КЛІВЛЕНД — „У СПРАВІ ФОРМАЛЬНІЙ"

Останній, друкований у „Свободі" допис про спорт в огайській метрополії, п. н. „Клівлендські революції" — подає стан пунктового доробку дорослої дружини „Львова" 3:7 (у некорисѣ „Львова").

Маємо шану і приємність заявити, що — заки згаданий допис діждався своєї черги в „Свободі" — „львов'яни" вдарили по черзі Мадярський АК 3:0, Джермен Американс 2:1, Менсфілд 2:0 і збалянсували, чи „перебалянсували" відношення пунктів на 9:7 у свою користь.

У всіх трьох випадках перемоги здобуто завдяки підкріпленню складу... власними юньйорами, які мають відповідні до боротьби фізичні й моральні сили. Якщо зважити, що в цей же час минулого року дружина, з чужинцями-професіоналами у складі, мала на конті доробку... один пункт — то рецепта цьогорічного керівника — інж. А. Шепаровича виявиться спасенною у всіх відношеннях.

Друга примітка до попереднього допису в „Свободі" зраджує фатальне незнання аритметики в його автора. В названому дописі сказано, мовляв, „шістнадцяте (на тисячку дружин) місце в юньйорській клясі Америки теж чогось варте"...

„Львів", який відпав у чвертьфіналі проти Ст. Луїсу, знайшовся в товаристві ще сімох дружин, які теж відпали. Ці дружини не змагаються між собою за місця від 9-го й до 16-го, а тому всі мають такі самі претензії до цих місць.

Згідно з таким станом справ, дане місце в дописі мало звучати: „9-16-те місце на всіх тисячку юньйорських дружин (кляси А) в Америці теж чогось варте. (Натомість „знання аритметики" в дописувача нічого не варте...)"

О. Га

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

В АЛЕКСАНДРІЇ ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ лідерів Єгипту та Лібії Анвара ель-Садата та Муаммара ель-Квадафі в справі запроєктованого об'єднання обох країн в одну державу. Таке об'єднання мало б наступити у вересні цього року.

500 ЖІНОК СТРАЙКУЮЧИХ ГІРНИКІВ із копалень міді в Чіле прибули 26-го червня до столиці країни, Сантіяго, щоб відбути зустріч із марксистським президентом Сальвадором Альєнде в справі страйку, який триває вже понад два місяці. До цих жінок прилучилося велике число протиурядових студентів та інших прихильників страйкуючих гірників, які вимагають від лівого уряду вищої платні. Між цією групою та групою прихильників марксистської урядової коаліції дійшло до бійки. Поліція встановила порядок за допомогою слізних газових бомб. Президент Альєнде відбув одногодинну зустріч з 10-ма представниками жінок гірників. Після зустрічі жінки заявили, що Альєнде протягом наступних двох днів має оприлюднити заяву уряду в справі страйку.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЄЛИСАВЕТА КУЦЬ, членка УНС Відд. 334 Т-ва ім. Івана Франка в Клівленді, Огайо, померла 16 березня 1973 р. на 78 р. ж. Стала членкою УНС 1926 р. Полишила в смутку сина Лаврентія, доньки: Гелену і Марію, 7 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 19 березня ц. р. на цвинтарі Brooklyn Hts., Cleveland, Ohio.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ПЕТРО КОЗАК, член УНСоюзу Відд. 347 Т-ва Чор. Січ в Мідлсекс, Н. Дж., помер 13 лютого 1973 р. на 73 р. ж. Став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку доньки: Марію і Йосифину і сина Реймонда. Похорон відбувся на цвинтарі Розе Гіл, Ля Габра, Каліфорнія.

Вічна Йому Пам'ять!

Катерина Гордон, секр.

ГРИГОРІЙ МЕТРЕНКО, член УНС Відд. 131 Т-ва ім. А. Шептицького в Чикаго, Ілл., помер 11 січня 1973 р. на 21 р. ж. Став членом УНС 1956 р. Полишив у смутку дружину, родичів, братів. Похорон відбувся на цвинтарі Елмвуд, Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ІВАН ПОТОЧНЯК, член УНС Відд. 304 в Бофало, Н. Й., помер 8 березня 1973 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Одрехова, пов. Сянок і став членом УНС в 1936 р. Полишив у смутку дружину Юлію, пасербів Гелену і Петра та 4 внуків. Похорон відбувся 12 березня ц. р. на цвинтарі Mt. Olivet, Town Tonawanda, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ФЛЯС, член УНС Відд. 295 Б-ва Сош. св. Духа в Акрон, Огайо, помер 20-го березня 1973 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Рогізно, пов. Яворів і став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку дружину Теклю, сина Павла, 2 внуків, брата та 3 сестри. Похорон відбувся 22 березня 1973 р. на цвинтарі Голи Крос в Акрон, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Мотрович, секр.

ТЕОДОР ФЕДОРИШИН, член УНС Відд. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 28 травня ц. р. на 75 р. ж. Нар. в с. Базар, пов. Чортків і став членом УНС в 1953 р. Полишив у смутку дружину Марію, внуків та родину. Похорон відбувся 30 травня ц. р. на цвинтарі Гетсеманська Гора, Геннеси, Мінн.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ВАСИЛЬ КОСТАНЮК, член УНС Відд. 448 Т-ва Самопоміч в Монтреалі, Канада, помер 15 березня 1973 р. на 84 р. ж. Нар. в с. Кудринці, пов. Борщів і став членом УНС в 1944 р. Полишив у смутку дружину, 2 дочки, 5 синів, 12 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 18 березня ц. р. на цвинтарі Кот де Вийс в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Перейма, секр.

МИХАЙЛО ЗАХАРКО, член УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., помер 15 березня 1973 р. на 36 р. ж. Нар. в Рочестері, Н. Й., і став членом УНС в 1964 р. Полишив у смутку дружину Донну Джін, сина Річарда Михайла, матір Марію та родину. Похорон відбувся 19 березня 1973 р. на цвинтарі White Haven Memorial Park, Rochester, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Кубарич, секр.

АННА ПОГРАНИЧНА, членка УНС Відд. 37 С-ва Любов в Елизабет, Н. Дж., померла 14 березня 1973 р. на 78 р. ж. Нар. в м. Тернополі, Україна і стала членкою УНС в 1923 р. Покійна була довгі роки предсідником 37 Відділу. Полишила в смутку мужа Стефана, сина Романа, дочку Софію, 4 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 17 березня ц. р. на цвинтарі Евергрін в Ньюарку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Гнатюк, секр.

ОЛЕКСА СТОЙКО, член УНС Відд. 94 Т-ва ім. М. Шашкевича в Гамтремк, Міш., помер 2 березня 1973 р. на 75 р. ж. Став членом УНС в 1941 р. Полишив у смутку дочку Ольгу, внука і сестру. Похорон відбувся 7 березня 1973 р. на цвинтарі Mt. Olivet в Детройті, Міш.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ІВАН КОЗАЧОК, член УНСоюзу Відд. 292 Б-ва св. Івана Хрестителя в Детройті, Міш. помер 13 березня 1973 р. на 87 р. ж. Став членом УНС в 1945. Полишив у смутку синів: Василя і Петра, внуків та сестру. Похорон відбувся 15 березня 1973 р. на цвинтарі Holy Sepulchre, Southfield, Mich.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Федик, секр.

МАРІЯ ШИНСЬКА, членка УНС Відд. 126 Б-ва св. Івана Хрестителя в Слікевіллі, Па., померла 27 березня ц. р. на 88 р. ж. Стала членкою УНС в 1933 р. Полишила у смутку дітей: Волтера, Ванду, Йосефину, Софію, Стеллу. Похорон відбувся 30 березня 1973 р. на цвинтарі Кальварія в New Alexandria, Pa.

Вічна Їй Пам'ять!

І. Шелега, секр.

КОНСТАНТИН КЛИСЯК, — член УНС Відд. 11 Б-ва св. Михаїла в Янгставн, Па., помер 18 березня 1973 р. на 87 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1934 р. Полишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 20 березня ц. р. на цвинтарі Юніон в Columbus Franklin, Ohio.

Вічна Йому Пам'ять!

Ю. Сціпенко, секр.

МАРІЯ КІЦАК, членка УНС Відд. 39 Т-ва Укр. Січ в Сиракюзах, Н. Й., померла 28 березня 1973 р. на 77 р. ж. Стала членкою УНС в 1921 р. Полишила в смутку синів: Михайла, Степана і Вільяма. Похорон відбувся 30 березня ц. р. на цвинтарі св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

ДИКИЙ ІВАН, член УНСоюзу 153 Відд. ім. Л. Мишуги у Філядельфії, Па., помер 25 березня 1973 р. на 70 р. ж. Став членом УНС в 1964 р. Полишив у смутку сина д-ра Романа, доньку Анастазію і 3 внуків. Похорон відбувся 31 березня 1973 р. на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі біля Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ПАВЛИНА КУХ, членка УНС Відд. 125 в Чикаго, Ілл., померла 6 березня 1973 р. на 86 р. ж. Стала членкою УНС в 1938 р. Полишила в смутку мужа Юліяна, доньок: Гелену і Ольгу, 3 внуків. Похорон відбувся 10 березня ц. р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ПАВЛО ЯЗЛЮК, член УНСоюзу Відд. 67 Т-ва Запор. Січ в Ансонії, Конн., помер 8 березня 1973 р. на 88 р. ж. Народився в с. Отрів, Україна і став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку дружину Ксеню, сина Володимира, доньку Вірджінію, 4 внуків. Похорон відбувся 10 березня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Дерби, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ФЕДОРОВИЧ, член УНС Відд. 156 ім. Т. Шевченка в Честері, Па., помер 2-го лютого 1973 р. на 75 р. ж. Нар. в с. Лобожеві, пов. Лісько, Україна і став членом УНС в 1924 р. Полишив у смутку дружину Пазю, 3 синів, 2 дочки, 11 внуків і 1 правнука. Похорон відбувся 5 лютого 1973 р. на цвинтарі в Честері, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Новак, секр.

СТЕФАН КУШКА, член УНС Відд. 127 Б-ва св. Миколая в Бофало, Н. Й., помер 7 березня 1973 р. на 95 р. ж. Став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку дітей: Иоалин, Лева і Михайла. Похорон відбувся 10 березня 1973 р. на цвинтарі Nativity, Orchard Park, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ РЕФЦЬО, член УНСоюзу Відд. 385 Т-ва Запор. Січ в Міннеаполісі, Минн., помер 5 березня 1973 р. на 83 р. ж. Нар. в с. Глибока, пов. Самбір і став членом УНС в 1922 р. Полишив у смутку дружину Олену та брата. Похорон відбувся 10 березня ц. р. на цвинтарі св. Антона в Мінneaполісі, Минн.

Вічна Йому Пам'ять!

Я. Карпяк, секр.